

Tariffnemndas vedtak 24. april 2013 om videreføring av allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge 2012-2014

Protokoll 3/2013

Vedtak om videreføring av forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge.

Tariffnemnda finner at vilkårene for allmenngjøring er til stede og viser til dokumentasjonen av forholdene i bransjen som er lagt fram i LOs begjæring 8. juni 2012 om allmenngjøring.

Tariffnemnda er kommet til at fortsatt allmenngjøring i bransjen for inneværende periode er et nødvendig tiltak for å oppfylle formålet med allmenngjøringsloven.

Vedtaket innebærer at forskriften videreføres uten endringer. Dette er i tråd med LOs begjæring.

Tariffnemnda anser videreføring av bestemmelsen om reise, kost og losji, jf. forskriften § 6, som nødvendig for å oppfylle allmenngjøringslovens formål. Hvis arbeidstakerne må dekke slike utgifter selv, vil de i praksis ikke oppnå den fastsatte minstelønnen.

Tariffnemnda har vurdert bestemmelsen om dekning av kostnader til reise, kost og losji ved overnatting utenfor hjemmet særskilt i forhold til EØS-avtalen og utsendingsdirektivet (Rådsdirektiv 96/71 EF), og er kommet til at EØS-retten ikke er til hinder for allmenngjøring av slik utgiftsdekning. Tariffnemnda har ved den rettslige vurderingen lagt avgjørende vekt på Høyesteretts avgjørelse i Verftssaken (Rt. 2013 s. 258), hvor Høyesterett konkluderte med at allmenngjøring av Verkstedsoverenskomstens bestemmelser om dekning av kostnader til reise, kost og losji er i overensstemmelse med EØS-retten. Etter nemndas syn er Høyesteretts

vurdering av dette punkt i Verftssaken rettslig avklarende også i foreliggende sak, selv om den gjelder en annen overenskomst.

Høyesterett kom til at hvis den utsendte arbeidstakeren ikke får dekket utgiftene forbundet med utsendelsen, innebærer det at arbeidstakeren *i realiteten* ikke oppnår minstelønn i direktivets forstand, og dermed oppfylles heller ikke allmenngjøringens formål. Høyesterett bygget i hovedsak avgjørelsen på at bestemmelser om reise, kost og losji kan begrunnes i hensynet til offentlig orden, jf. utsendingsdirektivet artikkel 3 nr. 10.

Tariffnemnda mener at Høyesteretts dom i Verftssaken gir klare holdepunkter for å konkludere med at allmenngjøring av bestemmelser om dekning av kostnader til reise, kost og losji ved overnatting utenfor hjemmet er i overensstemmelse med EØS-retten også på andre tariffområder enn Verkstedsoverenskomsten/Industrioverenskomsten. Høyesterett la atskillig vekt på at bortfall av allmenngjøring av kostnadsdekning i verftsindustrien vil ha betydning for andre allmenngjorte tariffavtaler med tilsvarende ordninger.

Når det gjelder spørsmålet om kostnadsdekning kan begrunnes i hensynet til offentlig orden, var Høyesteretts argumentasjon generell i den forstand at det ble vist til hvilke konsekvenser bortfall av allmenngjøring av kostnadsdekning kan få for den norske arbeidslivs- og lønnsforhandlingsmodellen som sådan. At verftsindustrien er et frontfag var et støtteargument for Høyesterett i denne sammenheng, men var ikke avgjørende. Argumentasjonen var heller ikke utelukkende begrenset til allmenngjøring av den konkrete overenskomsten. I dommen ble allmenngjøring omtalt som en metode for å motvirke sosial dumping, og allmenngjøringsinstituttet et verktøy for å kunne sikre stabiliteten i den norske arbeidslivsmodellen.

På denne bakgrunn legger Tariffnemnda til grunn at det er forenelig med EØS-retten å allmenngjøre bestemmelser om dekning av kostnader til reise, kost og losji ved overnatting utenfor hjemmet, og at dette er nødvendig for å realisere formålet med allmenngjøringsloven. For nærmere omtale og begrunnelse for forskriften for øvrig vises til Tariffnemndas opprinnelige vedtak 21. november 2006 om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge.

Oslo, 24. april 2013

Johan Kr. Øydegard

Steinar Holden

Knut Boddig

Terese Smith Ulseth

Margrethe Meder